

Naslov projekta

RADIKALIZACIJA IN NASILNI EKSTREMIZEM: FILOZOFSKI, SOCIOLOŠKI IN VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI VIDIK

Šifra projekta: J7-9419

Trajanje projekta: 1. julij 2018 – 30. junij 2021

Vodja projekta: dr. Mitja Sardoč, Pedagoški inštitut

Sodelavci: *dr. Zdenko Kodelja, dr. Tomaž Deželan, dr. Luka Kronegger, dr. Boris Vezjak, dr. Friderik Klampfer, dr. Gorazd Andrejč*

Povzetek raziskovalnega projekta

Problematika radikalizacije in nasilnega ekstremizma predstavlja enega najpomembnejših izzivov sodobnih pluralnih družb. Razpetost med zagotavljanje varnosti in stabilnosti na eni strani ter spoštovanje temeljnih pravic in svoboščin posameznikov na drugi razkriva številne napetosti in dileme, ob katere trčijo tako snovalci politik kot tudi strokovnjaki in pedagoški delavci. Zadeva je toliko bolj problematična, saj brutalnost terorističnih napadov ter njihova vse višja frekvenca odpira prostor t.i. 'moralni paniki' in islamofobiji, ki spodbujajo polarizacijo družbe ter s tem povezano konfliktno različnost. Tudi zato proces radikalizacije ter s tem povezana problematika nasilnega ekstremizma odpirata različna vprašanja, na katera teorije, politike in prakse protiradikalizacije, deradikalizacije in protipolarizacije, ne ponujajo enoznačnega odgovora.

Izhodišče predlaganega projekta predstavlja analiza različnih pojmovanj radikalizacije in nasilnega ekstremizma, eksplikacije niza neartikuliranih distinkcij ter pojasnjevanja različnih napetosti, težav in izzivov, ki jih 'standarda' analiza te problematike [t.i. 'varnostna paradigma'] pušča v veliki meri neraziskane. Predlagani projekt bodo sestavljale posamezne aktivnosti, ki bodo zagotovile odgovor na zgoraj zastavljena raziskovalna vprašanja ter bodo usmerjena v oblikovanje celovitega pristopa k problematiki radikalizacije in nasilnega ekstremizma, in sicer:

- identifikacija osnovnih pojmov, ki jih tradicionalno povezujemo s problematiko radikalizacije [npr. indoktrinacija, multikulturalizem strahu, zaupanje, moralna panika,
- sovražstvo, islamofobija, meje tolerance, diskriminacija, rasizem, populizem, sovražni
- govor, predsodki, stereotipi, itn.] ter analiza njihove povezanosti s procesom
- radikalizacije;
- identifikacija ključnih družbenih problemov, ki so del t.i. 'kavzalne' interpretacije
- procesa radikalizacije ter analiza različnih modelov radikalizacije;
- analiza poti sklepanja v primerih religijske epistemologije [primeri za analizo bodo
- vzeti predvsem iz krščanstva in islama, tako fundamentalističnih kot »zmernih«
- različic, tako tistih, ki vodijo do ekstremističnih zaključkov, kot tistih, ki takšne
- zaključke problematizirajo in zavračajo];
- analiza etičnih razsežnosti fenomena terorizma kot t.i. 'zaključne' faze procesov
- radikalizacije oz. kot paradigmatičnega primera nasilnega ekstremizma;
- analiza posameznih modelov, politik in strategij spoprijemanja s problematiko

- radikalizacije (npr. protiradikalizacija, deradikalizacija, protipolarizacija);
- identifikacija temeljnih distinkcij med radikalizacijo, nasilnim ekstremizmom in terorizmom ter s tem povezanim ugovorom o neekvivalenci;
- analiza t.i. 'integracijskega razkoraka', ki predstavlja osnovno predpostavko kulturne distance in konfliktne različnosti;
- analiza najpomembnejših pojavnih oblik sovraštva, diskriminacije, rasizma in nestrpnosti, ki predstavljajo osnovo islamofobije;
- ocena potreb izobraževalnega osebja in transformativnosti vloge državljske vzgoje v formalnem in neformalnem izobraževanju;
- identifikacija državljskih stilov mladih, ki predstavljajo tveganja za ekstremizem in radikalizacijo;
- oblikovanje različnih pedagoških 'scenarijev' spoprijemanja s problematiko radikalizacije in nasilnega ekstremizma tako v formalnih kot tudi neformalnih oblikah
- vzgoje in izobraževanja.

Predlagani interdisciplinarni raziskovalni projekt je zasnovan kot triletno raziskovalno delo, ki bo z uporabo konceptualne analize, kvalitativnimi in kvantitativnimi sociološkimi metodami, analizo javnih politik ter pripravo vzgojno-izobraževalnih scenarijev odgovoril na zastavljena raziskovalna vprašanja ter tako zagotovil analitično ustrezno razjasnitev različnih etično-moralnih, epistemoloških, socioloških kot tudi edukacijskih razsežnosti problematike radikalizacije in nasilnega ekstremizma ter konfliktne različnosti nasploh.